ఇంటర్వ్యూ

నులివెచ్చని సూర్యకిరణాలు అనూరాధ ముఖాన్ని గోముగా తాకాయి. ఉలిక్కిపడి లేచి కూర్చొంది. అప్రయత్నంగానే ఆమె కళ్ళు టేబులుమీదవున్న టైంపీస్‌మీద నిలిచాయి. ఎనిమిదింబావు అయింది. గోడమీదవున్న క్యాలెండరు వైపుకు మళ్ళాయి ఆమె చూపులు.

అవును, ఇవ్వాళ ఆదివారమే! సందేహంలేదు. ఇవ్వాళకూడా తను పొద్దెక్కేవరకు నిద్రపోగలిగింది.

అవును, ఈరోజే ఇంటర్వ్యూ! అతను సరిగ్గా పన్నెండు గంటలకు వస్తానన్నాడు. యివ్వాళయినా పెందలకడలేచి ఇంటర్వ్యూకు తయారుకావాలనుకుంది తను. కాని త్వరగా మెలుకువ వస్తేనా? అనూరాధకు తనమీద తనకే విసుగు కలిగింది.

రాత్రంతా సరిగా నిద్రలేదేమో కళ్ళు ఇసుకపడినట్లు మొరమొరలాడుతున్నాయి.

అనూరాధకు రెండురోజులుగా ఏ పనిమీదా మనస్సు లగ్నం కావటంలేదు. ఇంటర్వ్యూలో అడగబోయే ప్రశ్నలను ఊహించుకుంటూ, వాటికి జవాబులు తనకు తానే చెప్పుకుంటూ రాత్రంతా సరిగా నిద్రపోలేదు. అయినా అనూరాధకు సంతృప్తి కలుగలేదు.

గబగబా పళ్ళు తోముకుని, ఫ్లాస్కులోని కాఫీ గ్లాసులో పోసుకొని వచ్చి కుర్చీలో కూర్చుంది. తలనిండా ప్రశ్నలూ-సమాధానాలు.

తను ఇంతకుముందు ఎన్నో ఇంటర్వ్యూలకు వెళ్ళింది. అవన్నీ ఒక ఎత్తు; ఈ ఇంటర్వ్యూ ఒక్కటే ఒక ఎత్తు. ఆ మాటకొస్తే ఇలాంటి ఇంటర్వ్యూలు ఎంతమందికి జీవితంలో తటస్థపడతాయి? అంతటి అదృష్టం కలిగే కొద్దిమందిలో తనుకూడా ఒకర్తె అనే ఆలోచన, అనూరాధను ఆనందంలో ముంచి ఉక్కిరిబిక్కిరి చేసింది.

"ఏఁవిటే పిల్లా! కాఫీగ్లాసు చేత్తో పట్టుకొని తపస్సు చేస్తున్నావ్!"

అనూరాధ చివ్వున తలెత్తి చూచింది. ఎదురుగా క్రర్రపోటుమీద వంగిన నడుము కొంచెం పైకెత్తటానికి ప్రయత్నిస్తూ, అనూరాధ అమ్మమ్మ నిల్చొని వుంది.

"అమ్మమ్మోయ్!" అనూరాధ కంఠంలో సంతోషం కంచుగంటలా మ్రోగింది.

"ఏవిఁటే పిల్లా! అంత కేరింతలు కొడుతున్నావ్? ఏదైనా కథ రాశావా? ఇప్పుడు నీ కథ వినే ఓపిక లేదే పిల్లా!" అంది అనూరాధ అమ్మమ్మ బోసి బోసిగా నవ్వుతూ.

అనూరాధకు వళ్ళు మండిపోయింది.

అమ్మమ్మ మహాగడుసు మనిషి! ఆమెను కథ ఏదైనా చెప్పమని అడగటం పాపం,

ఆగకుండా గంటలకొద్దీ చెప్పుకుపోతుంది! తను రాసిన కథ ఏదైనా వినమంటే ములగచెట్టు చిటారుకొమ్మలెక్కి కూర్చుంటుంది! ఎంతో బ్రతిమాలించుకొని కాని వినదు. తీరా విన్నాక ఎలా వుందో చెప్పటానికి కాసేపు ఏడిపిస్తుంది!

"నువ్వు గడ్డం పుచ్చుకొని బతిమాలినా ఇవ్వాళ నీకు కథ వినిపించను. అసలు నీతో మాట్లాట్టానికే నాకు తీరికలేదు. నన్ను పలకరించకుండా వుండు, అంతేచాలు!" అంది అనూరాధ ఉక్రోషంగా.

"ఏవింటే నా తల్లీ, అంతకోపం వచ్చింది! ముందు కాఫీ తాగు! కథ వింటాలే" అంటూ కర్ర పక్కనే పెట్టుకొని నేలమీద ఎదురుగా కూర్చుంది-బోసినోటిని ముడుచుకొని ముసలవ్వ.

"కోపం కాదమ్మమ్మా! నిజమే చెబుతున్నాను. నేను ఒక ఇంటర్వ్యూకు తయారు కావాలి" అంది అనూరాధ.

"ఇంటర్వ్యూ ఏమిటి? ఈ ఉద్యోగం మానేస్తున్నావా?" అంది అనూరాధ తల్లి పార్వతమ్మ.

అనూరాధ పెదవులపై చిరునవ్వు లాస్యం చేసింది.

"అదికాదమ్మా! నన్ను ఇంటర్వ్యూ చెయ్యడానికి ఒకాయన మనింటికి వొస్తున్నారు. మధ్యాహ్నం కాఫీ, ఫలహారాలు చెయ్యాలి నువ్వు!" అంది అనూరాధ.

అనూరాధ తల్లి అర్థం కానట్లు చూసింది. అమ్మమ్మ తల పైకెత్తి బోసినోటిని తెరచేసింది.

"అదేం ఉద్యోగమే అమ్మాయ్? నాకు తెలియకడుగుతాను? ఇంటికొచ్చి ఇంటర్వ్యూ చేసి ఇచ్చే ఉద్యోగాలుకూడా వుంటాయా? ఉద్యోగంకూడా యింట్లో వుండే చేసుకోవచ్చా?" అంది పార్వతమ్మ ఆశ్చర్యంగా. అనూరాధ పకపకా నవ్వింది.

"ఇవ్వాళ ఇంటర్వ్యూ ఉద్యోగం యివ్వటానికి కాదమ్మా! నా గురించి పేపర్లో రాయటానికి ఇంటర్వ్యూ చేస్తారు."

"పేపర్లోనా? ఎందుకూ?" తలమునకలయ్యే ఆశ్చర్యంలో పడిపోయింది పార్వతమ్మ.

అనూరాధ అమ్మమ్మ కళ్ళు తేలేసింది.

అనూరాధకు ముఖంమీద చన్నీళ్లు చిలకరించినట్లయింది. అమ్మమీద, అమ్మమ్మమీదా చిర్రెత్తుకొచ్చింది. తనగురించి పేపర్లో యెందుకు రాస్తారో కూడా వూహించరేం? రచయిత్రుల పరిచయం పడటం ఆలస్యం - తనకంటే అమ్మే ముందు చదివేస్తుందిగా? అమ్మమ్మకు తను ఎన్నిసార్లు ఇలాంటి పరిచయాలు చదివి వినిపించలేదు? వీళ్ళుకూడ తననొక రచయిత్రిగా గుర్తించరు. ఇక మామయ్య సరేసరి? "ముందు కొన్ని మంచి కథలు చదువు, ఆ తరువాత రాద్దువుగాని" అంటాడు. కృష్ణవేణికూడా ఆ మాటే అంటుంది. అందుకే వాళ్ళతో ఎప్పుడూ తను కథల్ని గురించి చర్చించదు. ఇంటర్వ్యూ పేపర్లో పడ్డాక ఇక వాళ్లు నోరుకూడా యెత్తరు!

మామయ్య థియరీ తనకు బొత్తిగా అర్థంకాదు. తను కథలు రాయాలంటే, ఎవరో రాసిన కథలెందుకు చదవాలో? తను రాసిన కథలు అచ్చుకావటంలేదూ? ఎంతమంది పాఠకులు ప్రశంసిస్తూ ఉత్తరాలు రాయటంలేదు? ముఖ్యంగా తను రాసిన "తెగిపోయిన తీగలు", "విరిగిపోయిన వీణ"కు పాఠకులనుంచి పుంఖానుపుంఖంగా ఉత్తరాలు వచ్చాయి.

అనూరాధ తల్లి అలాగే నిల్చొనివుంది, కూతురి ముఖంలోకి చూస్తూ.

"నేను కథలు రాస్తానుగదూ? అందుకే నన్ను ఇంటర్వ్యూచేసి నా గురించి పేపరులో రాస్తారు" అంది అనూరాధ నీరసంగా.

"నిజంగా? నా తల్లే! చూస్తుండగానే ఎంత గొప్పదానివై పోయావమ్మా!" అంది పార్వతమ్మ మురిపెంగా కూతుర్ని చూసుకొంటూ.

"ఇంకేం? జవాబులు బాగా చెప్పు" అంది అమ్మమ్మ.

అనూరాధ చేతిలోని గ్లాసు అందుకొని పార్వతమ్మ అక్కడ నుంచి వెళ్ళిపోయింది. ముసలమ్మ కర్రపోటు వేసుకుంటూ వరండాలోకి వెళ్ళిపోయింది. అనూరాధ వాలుకుర్చీలో వెనక్కువాలి ఆలోచనల్లోకి జారిపోయింది.

సరిగ్గా 'ధర్'గారు పన్నెండు గంటలకు వస్తానన్నారు. బహుశా ఫోటోగ్రాఫర్ని కూడా తీసుకొస్తారు. ఫోటోతోసహా తనగురించి పేపరులో వస్తుంది. అప్పుడుగాని తన గొప్పతనం తనచుట్టూ వున్నవాళ్ళకు తెలియదు!

"ఫస్ట్ ఇంప్రెషన్ ఈజ్ ద బెస్ట్ ఇంప్రెషన్" అంటారు ధర్గారు. వచ్చేటప్పటికి ఏదైనా ఇంప్రెస్ చేసేపనిలో తను లీనం అయివుండాలి!

'నేను వెళ్ళేప్పటికి అనూరాధగారు ఫలానా పనిలో నిమగ్నులై వున్నారు. దీనిని బట్టి వారికిగల ఫలానా అభిరుచి అర్థం అవుతుంది' అంటూ రాస్తారు ధర్గారు.

బాగానే వుంటుంది! కాని ఏం చెయ్యాలో ఎంత బుర్ర బద్దలు కొట్టుకున్నా తోచి చావటంలేదే?

ఏదైనా ప్రఖ్యాత, అదే ప్రపంచ సాహిత్యంలో పేరుపొందిన పుస్తకం చదువుతూ కూర్చుంటే? అది చూసి ఆయన ప్రపంచ సాహిత్యంలో పేరుపొందిన కొన్ని పుస్తకాలమీద తన అభిప్రాయాన్ని అడిగితే? తను చచ్చిందే! మామయ్య ఇందుకే కాబోలు మంచి పుస్తకాలు ఎక్కువగా చదవమనేవాడు!

పుస్తకం చదువుతూ కూర్చోవటంలో ప్రత్యేకత ఏముందిలే!

ఇన్ని తెల్లకాగితాలు ముందేసుకొని ఏదైనా కొత్త కథ ప్రారంభిస్తే? ఐడియా అమోఘంగా వుంది. "నేను వెళ్ళేసరికి అనూరాధగారు రచనా వ్యాసంగంలో మునిగిపోయి వున్నారు. నా ఆగమనాన్నికూడా ఆమె గమనించలేదు" అని రాస్తారు.

అబ్బే, బొత్తిగా బాగుండదు. అది చదివిన పాఠకులు, ధర్గారు వస్తున్నట్లు తెలిసికూడా తను రాస్తూ కూర్చోవటాన్ని ఒక పోజ్గా అనుకుంటారు.

తోటపనిలో నిమగ్నురాలైవుంటే? గొప్పవాళ్ళందరికీ తోటపని స్వయంగా చేసుకోవటం హాబీ అట! కాని తన ఇంటిముందుకానీ, వెనగ్గానీ తోటలేదే? ఛ! ఛ! ఏం కొంప? అద్దెకొంప! అందులో రెండు గదులు మాత్రమే. ఇంటికి ముందుకానీ వెనగ్గానీ చారెడు స్థలం లేదు.

కాని తన ఇంటికి టెర్రస్ వుందిగా? పైకివెళ్ళి పచార్లుచేస్తూ, ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని తిలకిస్తూ మైమరచి వున్నట్లు చేస్తే? తనలోని సౌందర్య పిపాసను చూచి ధర్ ముగ్ధుడైపోడా?

అనూరాధ, ఇంతసేపటికి తనకు అంత మంచి ఆలోచన తట్టినందుకు తనను తనే అభినందించుకున్నది.

కాని... అతను వస్తుంది మధ్యాహ్నం పన్నెండుగంటలకు. అప్పుడు డాబామీద

పచార్లు చెయ్యటం ఏమిటి? పైగా వర్షాకాలం అన్నాకాదు. మండు వేసవికాలం! తనకు పిచ్చిపట్టిందనుకుంటాడు! అయినా వచ్చే మనిషి ఏ సాయంకాలమో వస్తే ఎంత బాగుండేది? మధ్యాహ్నం రావటం ఏమిటి?

అనూరాధకు ధర్‌మీద చిరాకు వేసింది.

ఆс- ఒకటిచేస్తే? తను ఇంత చదువుకున్నా, ఇంటిపనంటే, వంట చేయటమంటే యిష్టం అని తెలియపర్చే పనేదయినా చేస్తే.

అవును, అతను వచ్చేటప్పటికి వంటింటి గడపలో కత్తిపీట మీద కూర్చొని కూరగాయలు తరిగితే, బాగానే వుండవచ్చు. ఇంట్లో ప్రొద్దుట సూరమ్మత్త పంపించిన సొరకాయ ఉంది. దొడ్లో కాసిన సొరకాయ నవనవలాడుతోంది. సొరకాయ తరగటం చాలా తేలిక. కళాత్మకంగా తరగవచ్చుకూడా!

"నేను వెళ్ళేప్పటికి అనూరాధగారు వంటింటి గుమ్మంలో కూర్చొని కత్తిపీటముందు లేత లేత సొరకాయలు కోస్తున్నారు. ఆ ముక్కల్ను ఎంతో ఆర్టిస్టిక్‌గా తరుగుతున్నారు. దాన్నిబట్టి వారు చేసే ప్రతి పనీ ఎంత కళాత్మకంగా వుంటుందో వ్యక్తం అవుతుంది" అని రాస్తాడు.

ఏడ్చినట్టుంది? ఛ! లేత లేత సొరకాయలు తరగటం ఏమిటి? పైగా, పన్నెండు గంటలవేళ కూరగాయలు తరుగుతూ కూర్చోవటం ఏమిటి? అది చూస్తే అమ్మమ్మ ముందుగానే చెవులకు తాటాకులు కట్టేయదూ?

మరి? ఇన్నిటికీ ఏం చెయ్యాలి? నుదురు అరచేత్తో రుద్దుకుంటూ ఆలోచించసాగింది అనూరాధ.

అన్నట్టు ఆ మధ్య ఓ ప్రఖ్యాత రచయిత్రి... ప్రఖ్యాత ఏమిటిలే... ఓ రచయిత్రి చెప్పిందిగా?

"నాకు అన్నిటికంటే మా శ్రీవారికి ఎదురుగా కూర్చుని కబుర్లు చెప్పటం ఇష్టం! ఇంటి సమస్యలు మా శ్రీవారితో చర్చించటం నాకు సరదా! మా శ్రీవారంటే నాకు వల్లమాలిన గౌరవం!" అంటూ చెప్పింది గదూ?

కాని తనకు అలాంటి అవకాశం లేదే? తను ఇంతవరకూ వివాహం చేసుకోనందుకు మొదటిసారిగా బాధ కల్గింది అనూరాధకు. మళ్ళీ తన మనస్సును తనే ఓదార్చుకొన్నది.

ఆదేం గొప్ప విషయం కనక తను బాధపడాలి? శ్రీవారితో కబుర్లు చెప్పటంకూడా ఓ ఘనకార్యమేనా? ఇంటి సమస్యలు శ్రీవారితోకాక మరెవరితో చర్చిస్తారు ఎవరు మాత్రం? అయినా ఇంటి సమస్యలు చర్చించటం కూడా సరదా ఏమిటి? బూడిద! ఎవరి శ్రీవారంటే వారికి గౌరవం కాక, ఊళ్ళోవారి శ్రీవార్లమీద వుంటుందా? అంతవున్నా చెప్పుకోగల ధైర్యం ఎంతమంది గృహిణులకు వుంటుంది కనక?

పోనిద్దూ, పాఠకులు తెలుసుకోవాలని ఉబలాటపడేది తనను గురించికాని తన శ్రీవారి గురించి కాదుగా!

ఎం.యస్.ధర్‌గారు వచ్చేటప్పటికి ఏం చేస్తూన్నట్లు నటించాలో అనూరాధకు బుర్ర బద్దలుకొట్టుకున్నా అంతుచిక్కలేదు.

అనూరాధ విసుగ్గా లేచింది. స్నానంచేసి భోజనంచేసి రోజూ కంటే సింపుల్‌గా

వుండాలని చేసుకున్నా, మేకప్‌కు రోజూకంటే ఓ అర్థగంట ఎక్కువే పట్టింది. అనూరాధ ఇంట్లోకీ, బయటికీ ఆలోచనల్ని వెతుక్కుంటూ తిరగసాగింది.

"ఏవిటే పిల్లా, అట్లా ఇంట్లోకీ బయటకూ కాలు కాలిన పిల్లిలా తిరుగుతున్నావ్?" అంది అప్పుడే భోజనం చేసి, గడపమీద తలపెట్టుకుని పడుకొనివున్న అనూరాధ అమ్మమ్మ.

అమ్మమ్మ పలకరింపుతో అనూరాధకు ఓ అమోఘమైన ఐడియా వచ్చింది.

ధర్‌గారు వచ్చేప్పటికి అమ్మమ్మతో కబుర్లు చెబుతూ కూర్చుంటే? ఓహో! బ్రహ్మాండం? అమ్మమ్మలతో కబుర్లు చెప్పటం, ఇష్టమనీ, అమ్మమ్మల కాలంనాటి విషయాలు వినటం సరదా అనీ, ఆ మాటకొస్తే అమ్మమ్మలా మాట్లాట్టం, ఆలోచించటం తనకు ఎంతో ఇష్టమనీ చెప్పవచ్చును. ఉషారుగా ఒక్కదూకులో అనూరాధ అమ్మమ్మ దగ్గిరకొచ్చింది.

"అమ్మమ్మా!"

"అమ్మమ్మోయ్!"

అమ్మమ్మ ఉలకలేదు, పలకలేదు, గురక మాత్రం వినిపించింది. ఈ ముసలాళ్ళతో వచ్చిన చిక్కే ఇది! రాత్రిళ్ళు నిద్రపోరు, నిద్రపోయేవాళ్ళ ప్రాణాలు తోడేస్తారు దగ్గులతో, నసతో. పగలు మాత్రం హాయిగా కునుకులు తీస్తారు!

"అమ్మమ్మోయ్!" అమ్మమ్మను కుదుపుతూ పెడబొబ్బ పెట్టింది.

కళ్ళు నింపాదిగా తెరిచింది అమ్మమ్మ.

"ఏవిటే అమ్మాయ్ ఆ గావుకేకలు? నీ కథగానీ ఏ పేపర్లోనైనా అచ్చయిందా ఏం?" అడిగింది అమ్మమ్మ బోసి బోసిగా, తొసిబోతూ నవ్వుతూ.

అమ్మమ్మకుకూడా తన కథలంటే ఎగతాళే! అనూరాధకు ఏడుపు వచ్చినంత పనయింది.

"హల్లో రాధా! ఎక్కడికో ప్రయాణం అయినట్లున్నావ్?" అప్పుడే ప్రవేశించిన కృష్ణవేణి ప్రశ్నించింది.

"రా కృష్ణా! మంచి సమయానికే వచ్చావ్?" అంది అనూరాధ సంతోషంగా.

ధర్‌గారు వచ్చేటప్పటికి స్నేహితురాలితో కబుర్లు చెబుతూ కూర్చొనే అవకాశం లభించినందుకు అనూరాధ తేలిగ్గా నిట్టూర్చింది.

"సినిమాకు వెళదామా?" కృష్ణవేణి ప్రశ్నించింది.

"ఇవ్వాళ వద్దులే!"

"ఏం, ఎక్కడ కెళుతున్నావ్?"

"ఎక్కడకూ వెళ్ళడంలేదు."

"మరి ఈ ముస్తాబు?"

"పెద్ద ముస్తాబేముందిలే! యం.యస్.ధర్‌గారు వస్తున్నారు."

"ఆయనెవరు?" ఆశ్చర్యంగా ప్రశ్నించింది కృష్ణ.

"పేరుకూడా విన్లేదూ? అవునులే, నువ్వు తెలుగు పత్రికలు చదువవుగా! ఎం.ఎస్.ధర్ రచయితల్నీ, రచయిత్రుల్నీ ఇంటర్వ్యూచేసి, వారిగురించి పత్రికల్లో రాస్తుంటారు. ఆయన... ఆయనే వస్తున్నారు." అనూరాధ కంఠంలో గర్వం ధ్వనించింది.

"ఎందుకూ?"

అనూరాధకు అమాంతం స్నేహితురాల్ని నమిలి మింగేయాలనిపించింది.

"ఎందుకేమిటి? నన్ను ఇంటర్వ్యూ చెయ్యటానికి!" అనూరాధ స్వరం కొంచెం చురుగ్గావుంది.

"అదా సంగతి? నువ్వుకూడా కథలు రాస్తావుగా? ఆ సంగతి నా కసలు గుర్తేవుండదు సుమా? నేనుకూడా చూస్తాను, ఇంటర్వ్యూ ఎలా జరుగుతుందో!" అంది కృష్ణవేణి.

కృష్ణవేణి పుస్తకాలు తెగచదువుతుందని అనూరాధకు తెలుసు.

నాలుగు పుస్తకాల పేర్లూ-రచయితల పేర్లూ తెలిసి పెట్టుకోవడం ఎందుకయినా మంచిదేమో?

"జేమ్స్‌బాండ్ రాసిన రెండు మంచి పుస్తకాల పేర్లు చెప్పు కృష్ణా?" అంది అనూరాధ.

కృష్ణవేణీ కళ్ళను వెడల్పుచేసి అనూరాధను చూస్తూ వుండిపోయింది.

"ఏమిటలా చూస్తావ్? నువ్వు పుస్తకాల పురుగువుగా? ఆ మాత్రం తెలియదూ?" ఇంతకాలానికి కృష్ణవేణీని దెబ్బకొట్టగలిగినందుకు ఆనందిస్తూ అంది అనూరాధ.

కృష్ణవేణి మరోసారి అనూరాధ ముఖంలోకి చూసింది జాలిగా. "నిన్ను అందుకే పుస్తకాలు చదవమంటాను. జేమ్స్‌బాండ్ రచయిత పేరుకాదు. ఈయాన్ ఫ్లెమింగ్ అనే రచయిత సృష్టించిన పాత్రపేరు జేమ్స్‌బాండ్" అంది కృష్ణవేణి.

అనూరాధకు మూర్ఛవచ్చినంత పనయింది.

"మరి ఆ మధ్య ఓ రచయిత్రి తన అభిమాన రచయితల పేర్లు చెబుతూ జేమ్స్ బాండ్ పేరుకూడా చెప్పింది!" ఎలాగో అనగలిగింది అనూరాధ.

"ఆమె నీలాగే జేమ్స్‌బాండ్ పేరు మాత్రం విని వుంటుంది" అంది కృష్ణవేణి అతిసాధారణంగా.

అనూరాధకు మరేమీ అడగాలనిపించలేదు. మౌనంగా కూర్చుండిపోయింది.

"నారాయణరావు గురించి నీ అభిప్రాయం అడిగితే ఏం సమాధానం చెబుతావు?" అంది కృష్ణవేణి.

"ఏ నారాయణరావు? ఆయన ఏమేమి పుస్తకాలు రాశాడు?" కాళ్ళకందని భూమిమీద నిలబడటానికి ప్రయత్నిస్తున్నట్లు ప్రశ్నించింది. అనూరాధ.

కృష్ణవేణి విరగబడి నవ్వింది. అనూరాధ పిచ్చిచూపులు చూసింది.

" 'నారాయణరావు' నవల పేరు. అడివి బాపిరాజుగారు రాశారు" అంది కృష్ణవేణి అతికష్టంతో వస్తున్న నవ్వును దిగమింగుకుంటూ.

వెలవెలపోతున్న ముఖంలోకి గాంభీర్యాన్ని తెచ్చిపెట్టుకుంటూ "అవును, చాలా కాలం క్రితం ఆ పుస్తకం చదివినట్టు గుర్తు. బాపిరాజుగారి పేరు నాకు చాలా ఫెమిలియర్‌గా వుంది. మరీ అంత అజ్ఞానాన్ని అంటగట్టకు. ఆయన ఎం.ఎల్.ఏ.కూడా గదూ?" అంది అనూరాధ.

"నీ తలకాయ!" అప్రయత్నంగానే అనేసింది కృష్ణవేణి.

అసలే చిన్నగావుండే అనూరాధ ముఖం మరీ చిన్నదై చింతాకులా కనిపించింది. ఆ ముఖం చూస్తుంటే జాలీ, నవ్వూ కూడా కలిగాయి కృష్ణవేణికి.

"ఇక నువ్వు రచయితల గురించీ, పుస్తకాలగురించీ ఇతరుల ముందు

మాట్లాడకుండా వుంటేనే మంచిది. అడివి బాపిరాజుగారు చనిపోయి చాలాకాలం అయింది. ఆయన రచయితేకాదు, పెద్ద కళాకారుడుకూడా" అంది కృష్ణవేణి.

అనూరాధ ముఖం తెల్లకాగితమే అయింది.

నిజంగానే ఈ పుస్తకాల గురించీ, రచయితల గురించీ యిప్పటికిప్పుడు తెలుసుకోవాలంటే వున్నమతికాస్తా పోయేలావుంది. ఇంకా నయం! కృష్ణ కనక సరిపోయింది! అదే మరొకరయితే ఎంత నగుబాటు అయేది తనపని?

వాకిట్లో అలికిడి అయింది. అనూరాధ ఆలోచనలనుంచి బయటపడింది. గబుక్కున లేచి వాకిట్లోకి వచ్చింది. ఒడ్డూ, పొడుగూ వున్న ఒక యువకుడు భుజానికి "కెమేరా" తగిలించుకొని నిల్చొని వున్నాడు. అనూరాధకు ఓ క్షణం గుండెలు దడదడ లాడినట్లనిపించాయి.

"అనూరాధగారూ..."

"నేనేనండీ? రండి! కూర్చోండి!" తడబడుతూ అంది అనూరాధ.

కృష్ణవేణిని పరిచయం చేసింది. నమస్కారంచేసి కూర్చున్నాడు ధర్.

"మిమ్మల్ని డిస్టర్బ్ చేశానా?" భుజానికి తగిలించివున్న కెమేరాను చేతిలోకి తీసికొంటూ ప్రశ్నించాడు.

"అబ్బే! అదేం లేదండీ! మీ కోసమే ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నాం" అనేసి నాలుక కరచుకుంది అనూరాధ.

"చాలా థాంక్సు!" అన్నాడు కళ్ళ నిండుగా కృతజ్ఞతాభావాన్ని నింపుకొని.

అతను అంత వినయ విధేయతలు చూపించటం ఎందుకనో అనూరాధకు అంతగా నచ్చలేదు.

"మీకు అభ్యంతరం లేకపోతే మీ ఫొటో ఒకటి తీసుకుంటాను."

అనూరాధకు మొహమాటంగా వుంది.

"దానికేం? తీసుకోండి!" అంది కృష్ణవేణి.

ధర్‌గారి కళ్ళు సంతోషంతో మిలమిలలాడటం చూసింది కృష్ణవేణి.

అర్ధగంట తాను చెమటలుకక్కి, అనూరాధచేత నురగలు కక్కించినంత పనిచేసి, చివరకు కెమెరా స్విచ్ నొక్కాడు. "అమ్మయ్య!" అనుకుంది కృష్ణవేణి.

ధర్ జేబులోంచి ఆటోగ్రాఫ్ పుస్తకం తీసి అనూరాధకు అందించబోయాడు. అనూరాధ అర్థం కానట్టు చూసింది.

తనను ఇంటర్వ్యూ చెయ్యటానికి వచ్చి, ఆటోగ్రాఫ్ అడుగుతాడేం?

యాంత్రికంగానే అందుకొని సంతకం పెట్టి యిచ్చింది. అతను అతివినయంగా కళ్ళనుంచి భక్తిభావాన్ని గుమ్మరిస్తూ అందుకున్నాడు.

అతని రచనల్లోని గడుసుదనం ప్రవర్తనలో కనిపించలేదేం? తన దగ్గిర అంత వినయంగా వుండాల్సిన అవసరం అతనికెందుకో?

కృష్ణవేణి మౌనంగా కూర్చొని కుతూహలంగా చూస్తోంది.

'మీ అభిమాన రచయితలు ఎవరో తెలుసుకోవచ్చునా అండీ?"

చివ్వున తలెత్తి ధర్ ముఖంలోకి చూసింది అనూరాధ. ముందు తన పుట్టుపూర్వోత్తరాలు అడక్కుండానే అభిమాన రచయితల గురించి అడుగుతాడేం?

"నాకు అభిమాన రచయితలంటూ ఎవరూ లేరు. నేను అసలు ఎవరి రచనల్నీ చదవను!" రపీమని జవాబిచ్చింది అనూరాధ.

కృష్ణవేణి విస్తుబోయి చూసింది. 'పోనీయ్‌లే. నిజం చెప్పేసి బ్రతికిపోయింది' అనుకుంది.

"అలాగా? కారణం?"

"కారణం... ఇతరుల రచనలు చదివితే వారి ప్రభావం నా రచనలమీద పడుతుందని నా భయం. అది నేను సహించను." ఎలా వుంది నా జవాబు అన్నట్లు అనూరాధ కృష్ణవేణి ముఖంలోకి చూసింది.

"చాలా బాగుంది! ప్రశంసనీయమైన అభిప్రాయం!" అంటూ ధర్ అనూరాధ అభిప్రాయాన్ని నోట్‌బుక్కులో నోట్ చేసుకున్నాడు.

"మీ సమకాలీన రచయిత్రుల గురించి మీ అభిప్రాయం?" కొంచెం ముందుకు వంగి ప్రశ్నించాడు ధర్.

"ఎవరిమీదా నాకు సదభిప్రాయం లేదు. ఎవరూ బాధ్యతతో రాయడంలేదు." నిస్సంకోచంగా అనేసింది అనూరాధ.

కృష్ణవేణి కళ్ళు పెద్దవి చేసుకొని చూసింది. అనూరాధ ధైర్యానికి ఆశ్చర్యం వేసింది.

"ఎవరి రచనలూ చదవనని ఇప్పుడేగా అన్నావు? అలాంటి నీకు ఎవరేం రాస్తున్నారో ఎలా తెలుసు?" అనేసింది కృష్ణవేణి.

అనూరాధ కృష్ణవేణిని చుర చుర చూసింది.

ధర్ కృష్ణవేణి మాటకు విలువ ఇవ్వనట్లే "మీ హాబీ?" అని అడిగాడు.

అప్పుడే "హాబీ"దాకా వచ్చాడేం? తన రచనా వ్యాసంగాన్ని గురించి అడగడేం?

"తోటపని చెయ్యటం, ప్రాచీన గ్రంథపఠనం!" తడుముకోకుండా అనేసింది అనూరాధ.

ధర్ నోట్‌బుక్‌లో రాసుకున్నాడు శ్రద్ధగా.

"చాలా బాగుందండీ! మీరు ఏ ఏ ప్రాచీన గ్రంథాలు చదివారో సెలవిస్తారా?" వెన్నకంటే మృదువైన కంఠంతో ప్రశ్నించాడు, చక్కరకంటె తియ్యని చిరునవ్వును పెదవులకు పులుముకొని.

"భారతం, భాగవతం, రామాయణం క్షుణ్ణంగా చదివాను. మళ్ళీ మళ్ళీ చదువుతూనే వున్నాను" అంది అనూరాధ కృష్ణవేణి ముఖంలోకి చూస్తూ.

కృష్ణవేణి కళ్ళప్పగించి చూస్తూ వుండిపోయింది.

"ఆధునిక సాహిత్యంకంటే మీకు ప్రాచీన సాహిత్యం అంటే ఎక్కువ మక్కువ అన్నమాట?"

"చిట్టి నాయన కవిత్వంలో మాట్లాడుతున్నాడు!" అనుకున్నది కృష్ణవేణి.

"అవునండి! నాకు ప్రాచీనత అంటే మహా అభిమానం. ప్రాచీన సాహిత్యమేకాదు. ప్రాచీనమైనది ఏదైనా నాకు అభిమానమే. ఆ మాటకొస్తే "ఆధునికం" అనే శబ్దంకంటే "ప్రాచీనం" అనే శబ్దమే నా చెవులకు ఇంపుగా వినిపిస్తుంది. ఆధునిక భావాలూ, ఆధునిక వేషభాషలూ, ఆధునిక సంస్కృతీ... ఏదన్నా నాకు అసహ్యమే. అందుకే ఆధునిక రచయితల్ని ఎవర్నీ నేను చదవను." అంది అనూరాధ.

"బాగుంది! చాలా బాగుంది. మీ అభిప్రాయాలు చాలా గొప్పగా వున్నాయి" అంటూనే గబగబా ఆమె అభిప్రాయాలను నోట్‌బుక్‌లో రాసుకున్నాడు.

"నీ బొందలా వున్నాయి." వళ్ళు మండిన కృష్ణవేణి మనస్సులోనే అనుకొంది.

"నువ్వు రామాయణ భారతాలను క్షుణ్ణంగా చదివావా? ఏ భాషలో? ఇంగ్లీషులోనా?" కృష్ణవేణి అనూరాధను నిలదీసినట్లు అడిగింది.

అనూరాధ జవాబుకోసం ధర్ ఆమె కళ్ళలోకి చూశాడు. అనూరాధ గొంతుకు పచ్చి వెలక్కాయ అడ్డంపడ్డట్టే అయింది.

"నీ ప్రశ్నలకు జవాబులు తరువాత చెబుతాలేవోయ్!"అంటూ ధర్‌వైపు తిరిగి "మీరు ఏమీ అనుకోకండి ధర్‌గారూ! మా ఫ్రెండూ నేనూ ఎప్పుడూ జోక్స్ వేసుకుంటూనే వుంటాం. అది నాకు ఆడబిడ్డ వరస అవుతుంది" అంది అనూరాధ తాపీగా.

కృష్ణవేణి అనూరాధ సమయస్ఫూర్తికి మనస్సులోనే మెచ్చుకుంది.

కుర్చీ చివరకు జరిగి, కొంచెంగా ముందుకు వంగి, నోట్‌బుక్ తెరచి రాయటానికి సిద్ధంగా కూర్చొని ధర్ ప్రశ్నించాడు- "మీరు సాహిత్యానికి ఓ ప్రయోజనం ఉండాలంటారా?"

"తప్పకుండా! కళ కళకోసంకాదు- ప్రయోజనంకోసం!"

"మీరు ప్రయోజనం దృష్టిలో ఉంచుకొనే రాస్తున్నారా?"

"అవును, నా రచనలవల్ల ఓ చిన్నారి పాపాయి మారినా నా జన్మ ధన్యం అయినట్లు భావిస్తాను."

"అదేమిటోయ్! చిన్నారి పాపాయి మారటం ఏమిటి?" వస్తున్న నవ్వును పెదవుల మధ్య బంధిస్తూ అంది కృష్ణవేణి.

అనూరాధకు తాను తాటకిలా పెరిగి కృష్ణవేణిని అమాంతం మింగేయాలనిపించింది ధర్ అసలు ఆ మాటలు విన్నట్టేలేదు. నోట్‌బుక్‌లో అనూరాధ అభిప్రాయాలను నోట్ చేసుకోవటంలో మునిగిపోయి వున్నాడు.

"రచయిత్రులు ఈ విషయాన్ని విస్మరిస్తున్నారు. బాధ్యతారహితంగా రాస్తున్నారు" అంది అనూరాధ.

"పోనీయ్, నువ్వొక్కదానివైనా ప్రపంచాన్ని ఉద్ధరించటానికి కంకణం కట్టుకున్నావు. అంతేచాలు!" అనుకొంది కృష్ణవేణి. పైకే అనాలనుకుంది. అనూరాధ మరీ ఏడ్చిపోతుందని ఊరుకుంది.

"రచయిత్రులంతా బాధ్యతారహితంగా రాస్తున్నారంటారు?" క్వశ్చెన్‌మార్కు ముఖం పెట్టి అన్నాడు ధర్.

"అవును!" జంకూ గొంకూ లేకుండా అనేసింది అనూరాధ.

కృష్ణవేణికి వళ్ళు మండిపోయింది.

"నీ తెగిపోయిన తీగెలూ, విరిగిపోయిన వీణా అనే కథలు చౌకబారు ప్రేమ కథలేగా; అవికూడా ప్రయోజనం కొరకే రాశానంటావా?" అనేసింది కృష్ణవేణి.

అనూరాధకు ముచ్చెమటలు పట్టినంత పనయింది. ధర్ ముఖంలోకి చూసింది. అతనికి ఇదేమీ పట్టినట్టులేదు. అనూరాధనే రెప్పవెయ్యకుండా చూస్తున్నాడు. అనూరాధ ఇబ్బందిగా కుర్చీలో కదిలి మళ్ళీ నిటారుగా కూర్చుంది.

"మీరు ఇంతవరకూ వివాహం చేసుకోకపోవటానికి కారణం?"

అనూరాధ ఉలిక్కిపడి చూసింది ధర్ ముఖంలోకి.

ఇదేమిటి? సాహిత్యం గురించి ఒక్క ప్రశ్నా అడగడేం? తన వివాహం గురించి అడుగుతాడేం? అనూరాధకు ఏం జవాబు ఇవ్వాలో చటుక్కున తోచలేదు.

"మా అనూరాధకు ఓ మంచి మొగుణ్ణి చూడండి, పెళ్ళిచేసేద్దాం?" నాలుకవరకూ వచ్చిన మాటల్ని ప్రయత్నపూర్వకంగా మింగేసింది కృష్ణవేణి.

"వివాహం చేసుకుంటే నా సాహిత్యసేవకు ఆటంకం కలుగుతుందేమోనని నా భయం" అనేసి నాలుక కరచుకొంది అనూరాధ.

కృష్ణవేణి ముఖమంతా కళ్లు చేసుకొని చూసింది.

"ఈ విషయంలో మీ అభిప్రాయంతో నేను ఏకీభవించను. మీ భర్తగారి అండదండల్లో మీ సాహిత్య వ్యాసంగాన్ని మూడు పువ్వులూ, ఆరు కాయలుగా పెంపొందించుకోవచ్చు. కనీసం ఫెయిర్ కాపీలయినా చేసిపెడతారుగా? ఆయనకూ సాహిత్య వాసన వున్నట్లయితే ఇంకా మంచిది. ఇద్దరూ కలిసి ఎంచక్కా బోలెడన్ని కథలు రాసుకోవచ్చు" అన్నాడు కళ్ళతో ఆరాధన కడవలతో నీళ్లు గుమ్మరించినట్లు గుమ్మరిస్తూ.

"ఏం బాబూ! నీకింకా పెళ్ళికాలేదా?" అనుకున్నది కృష్ణవేణి మనస్సులోనే.

అనూరాధ మౌనంగా, ఇబ్బందిగా కూర్చొనివుంది.

"మీకు భగవంతుడిమీద నమ్మకమేనా?"

"లేదు" అనబోయి "ఉంది" అనేసింది.

"రోజూ ఓ గంట ఇంట్లోనే పూజ చేసుకుంటాను" అంది.

"పచ్చి అబద్ధం!" కృష్ణవేణి అనుకుంది.

"చాలా థాంక్సు. నాకీ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞుణ్ణి" అంటూ కుర్చీలోంచి లేవబోయిన ధర్‌ను వారిస్తూ అంది అనూరాధ.

"రెండు నిముషాలు కూర్చోండి."

అనూరాధ లోపలికి వెళ్ళి ఫలహారం పళ్ళాలతో తిరిగి వచ్చింది.

"ఇప్పుడివన్నీ ఎందుకండీ?" అన్నాడు ధర్ ముడుచుకొనిపోతూ.

"ఫరవాలేదు, తీసుకోండి!" అంటూ ఫలహారం ప్లేటు అతని ముందు వుంచింది అనూరాధ.

కృష్ణవేణికి ఒక ప్లేటు అందించి, తనొక ప్లేటుతో కూర్చుంది. ముగ్గురూ మౌనంగా ఫలహారం చేస్తున్నారు.

ఇంటర్వ్యూ తను అనుకున్నదానికంటే బాగానే జరిగింది. కాని తన జీవిత విశేషాలూ, రచనా వ్యాసంగం గురించీ తెలుసుకోనేలేదు. మరి ఎలా రాస్తాడు! ఊహించి రాస్తాడేమో? ఏడ్చినట్టే వుంది. తన సమాధానాలే తన నమ్మకాలకు వ్యతిరేకంగా వున్నాయి. మిగతాది ఆయన ఊహించి రాస్తాడు.

"మీ మొదటి కథ ఏ సంవత్సరంలో వచ్చింది?" మౌనభంగం చేస్తూ ప్రశ్నించాడు ధర్.

ఆలోచనలనుంచి పూర్తిగా బయటపడకుండానే "1953" అంది అనూరాధ.

"క్షమించండి! మీ వయస్సెంత?"

"మీ కంటే చిన్నదే. ఏం, మారేజ్ ప్రొపోజల్ పెట్టిగాని కదలదలచుకోలేదా?" పెదవులవరకు వచ్చిన మాటల్ని బయటపడనీయకుండా జాగ్రత్తపడింది కృష్ణవేణి.

"ఇరవై ఎనిమిది" అని ఐనా అనాలనుకొని "ఇరవై మూడు" అని అనేసింది అనూరాధ.

కృష్ణవేణి పిచ్చిచూపులు చూసింది.

"మీ మొదటి కథ ఇతివృత్తం?"

"ప్రేమకథ. ఒక ప్రసిద్ధ వారపత్రికలో అచ్చయింది. చాలామంది పాఠకుల అభిమానాన్ని చూరగొన్నది" అంది అనూరాధ.

"అంతేకాదు, ఆ కథ చదివి ఇద్దరు ముగ్గురు పసిపాపాయిలుకూడా మారి పోయారట" అంది వళ్లుమండిన కృష్ణవేణి. తీరా అన్నతర్వాత అనూరాధ చిన్నబుచ్చుకున్న ముఖంచూసి, ఎందుకన్నానా అని బాధపడింది కృష్ణవేణి.

"బాగుందండీ! ఆ కథపేరు?" అన్నాడు ధర్.

"తెగిపోయిన తీగెలు!" నీరసంగా ఉంది అనూరాధ స్వరం. అనూరాధ అవస్థచూసి కృష్ణవేణి 'ఎందుకొచ్చిన బాధ' అనుకుంది.

"నేను చదువలేదు. కాని చాలా గొప్ప విషయం. మీరు ఎనిమిదో ఏటనే పాఠకుల మన్ననలను పొందగలిగిన ప్రేమ కథను రాశారంటే సామాన్య విషయం కాదు. ఎంత మేధా సంపత్తి కావాలి?" అన్నాడు ధర్.

అనూరాధ గొంతులో తింటున్న పకోడీ అడ్డం పడింది పొలమారటంవల్ల, ఉక్కిరిబిక్కిరి అయిపోయింది.

"మంచినీళ్ళు తాగు" అంటూ కృష్ణవేణి మంచినీళ్ళ గ్లాసును అందించింది.

కాఫీలు తాగారు. అతను లేచి నిలబడ్డాడు. ఇద్దరికీ నమస్కరించి "సెలవిప్పించండి!" అన్నాడు ధర్.

"ఈ ఇంటర్వ్యూ ఏ పత్రికలో వస్తుందండీ?" అని అడిగింది కుతూహలంగా కృష్ణవేణి.

ధర్‌గారు అయోమయంగా చూశారు. అనూరాధ జవాబుకోసం ఆత్రంగా చూసింది.

"బహుశా మీరు పొరపడి వుంటారు" అన్నాడు ధర్ ఏదో ఆలోచిస్తూ.

"మరి ఈ ఇంటర్వ్యూ దేనికి చేశారు?" ఆశ్చర్యంతో ప్రశ్నించింది కృష్ణవేణి.

"నేను అనూరాధగారి అభిమాన పాఠకుణ్ణి. ఈ ఊరు వచ్చాను కదా- ఓసారి ఆమెగారి దర్శనం చేసుకుందామని వచ్చాను. ఈ వూళ్ళో మా మామయ్య వున్నారు. ఫ్రీ రైల్వేపాసు వుంది. ఓసారి చూసిపోదామని వచ్చాను. బహుశా మీరు నన్ను యం.యస్. ధర్ అనుకున్నారనుకుంటాను. నేను యం.జి.ధర్‌ను. అంటే నా పూర్తిపేరు గిరిధర్. ఇంటర్వ్యూలు చేసే ఆయన పేరు శ్రీధర్" అన్నాడు గిరిధర్ ఉరఫ్ యం.జి.ధర్.

అనూరాధ కాళ్ళకింద భూమి జరుగుతున్నట్లున్న నేలమీద బలంగా నిలబడటానికి ప్రయత్నిస్తోంది.

"మరి ఇంటర్వ్యూ యివ్వమని అడిగారు ఆ రోజు ఫోన్‌లో?" నూతిలోనుంచి వచ్చినట్లు వచ్చాయి అనూరాధ గొంతులోనుంచి మాటలు.

"అదే... అంటే తమతో కలుసుకొనే అవకాశం ఇవ్వమని అడిగారు."

అనూరాధ సడలిపోతున్న నరాలను కూడదీసుకుంటూ నిలబడటానికి సతమతమై పోతూంది.

"మరి ఫోటోకూడా తీసుకున్నారు?" కృష్ణవేణి ధర్‌వైపు జాలిగా చూస్తూ ప్రశ్నించింది.

"నా అభిమాన రచయిత్రుల ఫోటోలను సేకరించటం, వాటిని ఆల్బంలో అమర్చటం నా హాబీ!" అన్నాడు గిరిధర్.

"ఇంకానయం, జేబులో, గుండెలకు దగ్గరగా పెట్టుకోవటం నా సరదా అన్నారు కాదు!" అనబోయి మానేసింది కృష్ణవేణి.

"ఏదో ఒకటి ఏడ్వు! ఇక్కడనుంచి కదులు ముందు." అరవాలనిపించింది అనూరాధకు.

"వస్తానండీ!"

"మళ్ళీ రావడంకూడా ఎందుకు?" అనుకుంటూ "మంచిది, వెళ్ళిరండి!" అంది విసురుగా అనూరాధ.

"ఒక్క రిక్వెస్టు!"

అనూరాధ విసుగ్గా చూసింది. జిడ్డుగాడులా వున్నాడు అనుకుంది కృష్ణవేణి.

"ఈసారి మీరు రాసేకథలో నా గురించికూడా కొద్దిగా రాయండీ!" అన్నాడు అతివినయంగా.

"ముందు ఇక్కడనుంచి పోవయ్యా బాబూ!" అనాలనిపించింది అనూరాధకు.

"అలాగేలెండి. ఒకవేళ అది మర్చిపోయినా నేను జ్ఞాపకం చేస్తాను" అంది కృష్ణవేణి వస్తున్న నవ్వును ఆపుకుంటూ.

కృతజ్ఞతాసూచకంగా కృష్ణవేణికి మరోసారి నమస్కరించి బయటకు నడిచాడు గిరిధర్.

అనూరాధకు ఏడుపొస్తోంది. ఖాళీప్లేట్లూ, కప్పులూ, గ్లాసులూ జాలిగా ఆమె ముఖంలోకి చూశాయి. అది అనూరాధకు మరీ అవమానంగా అనిపించింది.

నీళ్ళుకారిపోతున్న అనూరాధను చూస్తుంటే ఎక్కడలేని జాలీ పుట్టుకొచ్చింది కృష్ణవేణికి.

"ఇంకా మ్యాట్నీకి టైం వుంది. బయలుదేరు. 'ఆత్మవంచన' బాగుందట" అంది కృష్ణవేణి.

ఇంటర్వ్యూను గురించిగానీ, గిరిధర్ గురించిగానీ ఇద్దర్లో ఏ ఒక్కరికీ మాట్లాడాలని అనిపించలేదు.

(నవంబరు, 1969, ప్రగతి సచిత్ర వారపత్రిక)